

P7_TA(2013)0448

Migracijski tokovi v Sredozemlju, s posebnim poudarkom na tragičnih dogodkih pri otoku Lampedusa

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 23. oktobra 2013 o migracijskih tokovih v Sredozemlju, s posebnim poudarkom na tragičnih dogodkih pri otoku Lampedusa (2013/2827(RSP))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin,
- ob upoštevanju Splošne deklaracije o človekovih pravicah iz leta 1948,
- ob upoštevanju ženevskih konvencij iz leta 1949 in njihovih dodatnih protokolov,
- ob upoštevanju izjave visokega komisarja OZN za begunce z dne 12. oktobra 2013,
- ob upoštevanju poročila Parlamentarne skupščine Sveta Evrope iz aprila 2012 z naslovom „Izguba življenj v Sredozemskem morju“,
- ob upoštevanju prejšnjih izjav in nedavnega poročila, objavljenega aprila 2013, posebnega poročevalca OZN za človekove pravice migrantov o upravljanju zunanjih meja EU in vplivu tega upravljanja na človekove pravice migrantov;
- ob upoštevanju resolucije Evropskega parlamenta z dne 9. oktobra 2013 o ukrepih EU in držav članic za obravnavanje navalov beguncev zaradi konflikta v Siriji¹,
- ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 439/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. maja 2010 o ustanovitvi Evropskega azilnega podpornega urada²,
- ob upoštevanju predloga Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi pravil varovanja zunanjih meja na morju v okviru operativnega sodelovanja, ki ga usklajuje Evropska agencija za upravljanje operativnega sodelovanja na zunanjih mejah držav članic Evropske unije (COM(2013)0197),
- ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1168/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o spremembah Uredbe Sveta (ES) št. 2007/2004 o ustanovitvi Evropske agencije za upravljanje operativnega sodelovanja na zunanjih mejah držav članic Evropske unije (FRONTEX)³,
- ob upoštevanju stališča Evropskega parlamenta, sprejetega na prvi obravnavi dne 10. oktobra 2013 z namenom sprejetja Uredbe (EU) št. .../2013 Evropskega parlamenta in Sveta o uvedbi evropskega sistema nadzora meja (EUROSUR)⁴,

¹ Sprejeta besedila, P7_TA(2013)0414.

² UL L 132, 29.5.2010, str. 11.

³ UL L 304, 22.11.2011, str. 1.

⁴ Sprejeta besedila, P7_TA(2013)0416.

- ob upoštevanju skupnega sporočila Komisije in visoke predstavnice Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 20. marca 2013 o evropski sosedski politiki: na poti k močnejšemu partnerstvu (JOIN(2013)0004),
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 7. aprila 2011 o pregledu evropske sosedske politike – južna dimenzija¹,
 - ob upoštevanju Direktive 2008/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o skupnih standardih in postopkih v državah članicah za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav²,
 - ob upoštevanju Sklepa Sveta 2009/371/PNZ z dne 6. aprila 2009 o ustanovitvi Evropskega policijskega urada (Europol)³,
 - ob upoštevanju vprašanja za ustni odgovor O-000021/2013 – B7-0119/2013 z dne 25. februarja 2013 o trajnem sistemu premestitve znotraj Unije na prostovoljni osnovi;
 - ob upoštevanju poročila Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve o obisku delegacije odbora na Lampedusi novembra 2011,
 - ob upoštevanju obiska predsednika Komisije Joséja Manuela Barrosa in komisarke za notranje zadeve Cecilie Malmström na Lampedusi 9. oktobra 2013 ter z Lampeduso povezane razprave istega dne na plenarnem zasedanju o migracijskih politikah EU v Sredozemlju s posebnim poudarkom na tragičnih dogodkih pri Lampedusi,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 23. oktobra 2013 o organiziranem kriminalu, korupciji in pranju denarja: priporočila za ukrepe in pobude, ki bi jih bilo treba sprejeti⁴, zlasti dela o boju proti trgovini z ljudmi in trgovcem s smrtjo,
 - ob upoštevanju členov 77, 78, 79 in 80 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) in členov 18 in 19 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah,
 - ob upoštevanju člena 110(2) in 110(4) Poslovnika,
- A. ker je v zadnjih tragedijah pri otoku Lampedusa umrlo vsaj 360 migrantov, številni drugi pa so pogrešani;
- B. ker je po podatkih Mednarodne organizacije za migracije od leta 1993 na morju umrlo vsaj 20 000 ljudi, kar ponovno kaže, da je treba storiti vse potrebno, da se rešijo življenja ogroženih ljudi, države članice pa morajo izpolnjevati svoje mednarodne obveznosti reševanja na morju;
- C. ker na ravni EU še vedno vlada zmeda glede odgovornosti različnih udeleženih strani, ki nudijo pomoč plovilom v stiski, ter glede odgovornosti za koordinacijo ukrepov iskanja in reševanja;
- D. ker tihotapci in trgovci z ljudmi izkoriščajo nezakonito migracijo, kriminalne združbe pa

¹ UL C 296 E, 2.10.2012, str. 114.

² UL L 348, 24.12.2008, str. 98.

³ UL L 121, 15.5.2009, str. 37.

⁴ Sprejeta besedila, P7_TA(2013)0444.

žrtve prisilijo, zwabijo ali zavedejo, da pridejo v Evropo, in ker te kriminalne združbe ogrožajo življenja migrantov in so za EU velik izziv;

- E. ker je v členu 80 PDEU zapisano načelo solidarnosti in pravične delitve odgovornosti ;
 - F. ker si novi revidirani skupni evropski azilni sistem prizadeva za jasnejša pravila in zagotavljanje pravične in ustrezne zaščite oseb, ki potrebujejo mednarodno zaščito;
 - G. ker zakonodaja EU zagotavlja nekatera orodja, kot sta Vizumski zakonik in Zakonik o schengenskih mejah, ki omogočajo podelitev vizumov iz humanitarnih razlogov;
 - H. ker bi bilo treba države članice spodbujati k uporabi sredstev, ki bodo na voljo v okviru Sklada za migracije in azil, ter sredstev, ki so na voljo v okviru pripravljalnega ukrepa – omogočanje ponovne naselitve beguncev v izrednih razmerah, ki med drugim zajema naslednje ukrepe: pomoč osebam, ki jih Urad visokega komisarja ZN za begunce že priznava kot begunce; podpora nujnim ukrepom v primeru skupin beguncev, opredeljenih kot prednostni primeri, ki so žrtve oboroženih napadov ali so v skrajno ranljivem položaju in je njihovo življenje ogroženo; po potrebi zagotovitev dodatne finančne podpore Uradu visokega komisarja ZN za begunce ter z njim povezanim organizacijam v državah članicah in na ravni Unije v izrednih razmerah;
 - I. ker je Italija uvedla novo operacijo za patroljiranje, reševanje in nadzor Mare Nostrum, da bi se okrepile humanitarne dejavnosti reševanja v Sredozemlju;
 - J. ker se je predsednik Barroso na nedavnem obisku na Lampedusi zavezal, da bo lokalnemu prebivalstvu iz sredstev EU zagotovil 30 milijonov EUR pomoči;
1. izraža globoko žalost in obžalovanje ob tragično izgubljenih življenjih ob Lampedusi; poziva Evropsko unijo in države članice, naj si bolj prizadevajo za preprečitev nadaljnjega umiranja na morju;
 2. meni, da bi morali biti dogodki pri otoku Lampedusa prelomna točka za Evropo in da je edini način, kako preprečiti nove tragedije, sprejetje usklajenega pristopa na podlagi solidarnosti in odgovornosti s podporo skupnih instrumentov;
 3. poziva, naj se preživelim v takšnih tragičnih dogodkih nudi humanitarna pomoč, ter prosi EU in države članice, naj bodo zavezane zagotavljanju univerzalnih temeljnih pravic migrantov, zlasti pravic mladoletnikov brez spremstva;
 4. priznava velike napore prebivalcev Italije in Malte ter zlasti Lampeduse, pa tudi nevladnih organizacij, kot sta Karitas in Rdeči križ, kar zadeva sprejem in reševanje vseh migrantov;
 5. pozdravlja namero Komisije, da bo ustanovila delovno skupino o vprašanju migracijskih tokov v Sredozemlju; meni, da bi morala ta delovna skupina zajemati tako politični kot operativni vidik; v zvezi s tem vztraja, da bi moral biti Parlament vključen v to delovno skupino bodisi na politični bodisi na tehnični ravni; vztraja tudi, da ustanovitev delovne skupine lahko obravnava zgolj kot prvi korak k ambicioznejšemu pristopu;
 6. poziva k povečanju proračunskih sredstev za Evropski azilni podporni urad (EASO) in za Evropsko agencijo za upravljanje in operativno sodelovanje na zunanjih mejah držav

članic (Frontex), da se državam članicam pomaga v okoliščinah, ki zahtevajo večjo tehnično in operativno pomoč na zunanjih mejah, vključno kadar gre za humanitarne krize in reševanje na morju; opozarja, da je ustrezno financiranje teh agencij nujno za razvoj usklajenega pristopa; poziva tudi države članice, naj povečajo svoje praktično sodelovanje z uradom EASO in agencijo Frontex, tudi s pomočjo v naravi (napoteni policisti, gmotna podpora itd.); poziva Svet in Komisijo, naj preučita možnost ustanovitve obalne straže EU in vzpostavitve novega operativnega urada Frontexa na območjih migracijskega pritiska, zlasti v Sredozemlju, pri čemer bi stroške krila izbrana država članica;

7. poudarja pomen delitve odgovornosti na področju azila in priporoča uvedbo mehanizma na podlagi objektivnih meril, s katerim bi zmanjšali pritisk na države članice, ki sprejemajo absolutno ali sorazmerno večje število prosilcev za azil in upravičencev do mednarodne zaščite;
8. poudarja, da je premestitev upravičencev do mednarodne zaščite in prosilcev za azil ena najkonkretnejših oblik solidarnosti in delitve odgovornosti; poudarja pomen projektov, kot je pilotni projekt za premestitev znotraj EU z Malte (EUREMA) in njegova razširitev, v okviru katerega so bili in so upravičenci do mednarodne zaščite premeščeni z Malte v druge države članice, in se zavzema za več tovrstnih pobud;
9. pozdravlja predlog Komisije o uvedbi operacij iskanja in reševanja od Cipra do Španije ter o okrepitvi Frontexa s povečanjem njegovega proračuna in zmogljivosti za reševanje življenj in boj proti trgovini z ljudmi in tihotapljenju;
10. poziva zakonodajalca, naj čim prej dosežeta dogovor o novih zavezujočih pravilih za prestrežanje v okviru operacij na morju, ki jih usklajuje Frontex, da se dosežejo učinkoviti in usklajeni ukrepi reševanja na ravni EU in zagotovi takšno izvajanje operacij, pri katerem se bodo v celoti upoštevali ustrezno mednarodno pravo o človekovih pravicah in beguncih, mednarodni standardi na tem področju in obveznosti v okviru pomorskega prava;
11. poziva Unijo in države članice, naj preučijo možnost vzpostavitve mehanizmov za opredelitev varnih mest za izkrcanje rešenih beguncev in migrantov;
12. poziva Unijo in države članice, naj vzpostavijo mehanizme za profiliranje in naznanitev, tudi dostop do pravičnih in učinkovitih azilnih postopkov za morebitne upravičence do mednarodne zaščite na podlagi razumevanja, da izkrcanje ne pomeni nujno, da je za ljudi, ki so bili rešeni na morju, odgovorna samo država, na ozemlju katere so izkrcani;
13. poziva države članice, naj zagotovijo pravilno izvajanje vseh določb različnih instrumentov skupnega evropskega azilnega sistema; opominja države članice, da bi bilo treba ljudi, ki prosijo za mednarodno zaščito, usmeriti na pristojne nacionalne organe, pristojne za azil, ter jim omogočiti dostop do pravičnih in učinkovitih azilnih postopkov;
14. poziva države članice, naj po potrebi razmislijo o uporabi člena 3(2) Uredbe (EU) št. 604/2013¹ glede prevzemanja odgovornosti za obravnavanje prošenj za azil, ko prosilcem grozi, da v državi članici, ki ne more izpolniti svojih obveznosti, ne bi imeli dostopa do svojih pravic; zatrjuje, da bi morale države članice podobno razmisliti tudi o uporabi

¹ UL L 180, 29.6.2013, str. 31.

člena 15 omenjene uredbe zaradi združevanja širših družinskih članov;

15. poziva agencijo Frontex in države članice, naj zagotovijo, da se bodo vsi pripadniki mejnih patrolj in drugo osebje držav članic, ki sodeluje v evropskih mejnih patroljah, pa tudi osebje Frontexa, usposabljali na področju prava Unije in mednarodnega prava na tem področju, vključno s temeljnimi pravicami, v skladu s členom 5 spremenjene uredbe o agenciji Frontex;
16. poziva EU in države članice, naj z uporabo razpoložljivih evropskih in nacionalnih instrumentov spremljajo mešane migracijske tokove ter zagotavljajo dobro usklajevanje in komunikacijo, na primer s spodbujanjem izmenjave informacij med nacionalnimi obalnimi stražami;
17. poziva Unijo, agencijo Frontex in države članice, naj zagotovijo, da bosta pomoč migrantom v nevarnosti in reševanje na morju med ključnimi prednostnimi nalogami izvajanja nedavno sprejete uredbe EUROSUR;
18. poziva, naj se prednostno pristopi k boljšemu usklajevanju sredstev in virov EU, vključno s tistimi, ki jih imata na voljo Frontex (kot je EUROSUR) in Europol, da bi skupaj s tretjimi državami okrepili boj proti kriminalnim združbam trgovcev z ljudmi in tihotapcev;
19. opominja, da bi morala odgovornost spremljati solidarnost EU; opozarja, da imajo države članice pravno obveznost priskočiti na pomoč migrantom na morju;
20. poziva države članice, naj uporabijo svojo prerogativo za reševanje življenj na morju v skladu s svojimi mednarodnimi obveznostmi;
21. izraža zaskrbljenost zaradi vse večjega števila ljudi, ki tvegajo življenje, ko poskušajo na čolnih prečkati Sredozemlje, da bi prišli v EU; poziva države članice, naj sprejmejo ukrepe, s katerimi bodo prosilcem za azil omogočile varen in pravičen dostop do azilnega sistema Unije;
22. opozarja, da je zakonit vstop v EU boljša možnost od nevarnejšega nezakonitega vstopa, ki lahko vključuje tveganja, povezana s trgovino z ljudmi, in smrtne žrtve;
23. poziva k celovitejšemu pristopu k migracijam, ki bo zagotovil, da bodo lahko vprašanja, povezana z migracijami, obravnavana celostno;
24. spodbuja EU, naj razvije celovitejšo strategijo, zlasti za Sredozemlje, s katero bi migracije delovne sile umestila v kontekst družbenega, gospodarskega in političnega razvoja sosedstva; poziva EU in države članice, naj preučijo orodja, ki so na voljo v okviru vizumske politike EU in zakonodaje EU na področju migracij delovne sile;
25. poziva države članice, naj določijo stroge kazenske sankcije za osebe, ki omogočajo trgovino z ljudmi tako na poti v Evropo kot v njej, ter naj uvedejo široko zastavljene informacijske kampanje za ozaveščanje o vrstah tveganja, ki so jim izpostavljeni tisti, ki svoja življenja zaupajo trgovcem in tihotapcem;
26. poziva EU in države članice, naj spremenijo ali pregledajo vso zakonodajo, ki predvideva sankcije za osebe, ki pomagajo migrantom v nevarnosti na morju; poziva Komisijo, naj

pregleda Direktivo Sveta 2002/90/ES, v kateri so opredeljene sankcije za primere pomoči pri nedovoljenem vstopu, tranzitu in prebivanju, in s tem pojasni, da je zagotavljanje humanitarne pomoči migrantom v nevarnosti na morju zaželeno, ne pa dejanje, ki bi utegnilo biti kadarkoli kakorkoli sankcionirano;

27. poziva k boljšemu in učinkovitejšemu sodelovanju med EU in tretjimi državami, da ne bi znova prihajalo do takih dogodkov, kot je omenjena tragedija pri Lampedusi; meni, da so sporazumi o obvladovanju migracij med EU in tranzitnimi državami na poteh, ki vodijo v EU, prednostna naloga Unije v bližnji prihodnosti, vključno s financiranjem policijskih zmogljivosti in zmogljivosti usposabljanja na področju pregona ter pomočjo za te države – in države izvora migrantov – pri diverzifikaciji in izboljšanju njihovih gospodarstev, ter poudarja, da morajo tretje države spoštovati mednarodno pravo glede reševanja življenj na morju in zagotoviti zaščito beguncev in spoštovanje temeljnih pravic;
28. poziva EU, naj še naprej nudi humanitarno, finančno in politično pomoč na kriznih območjih v Severni Afriki in na Bližnjem vzhodu, da bi se odpravili izvorni vzroki migracij in humanitarnih pritiskov; zato poziva EU, naj spremlja razdeljevanje teh sredstev in poveča demokratično odgovornost v zvezi s to pomočjo, da bi imela ta sredstva pozitiven učinek, ki je doslej manjkal;
29. poziva EU in države članice, naj sprejmejo ustrezne odgovorne ukrepe za primer morebitnega prihoda beguncev v države članice; poziva Komisijo in države članice, naj še naprej spremljajo trenutne razmere ter naj nadaljujejo delo v zvezi z načrti dela v nepredvidenih razmerah, gradnjo zmogljivosti, političnim dialogom ter izpolnjevanjem svojih obveznosti na področju človekovih pravic, kar zadeva nastanitvene pogoje;
30. poziva države članice, naj spoštujejo načelo nevrčanja v skladu z obstoječim mednarodnim pravom in pravom EU; poziva države članice, naj nemudoma končajo prakso neprimerne in daljšega pridržanja, s katero kršijo mednarodno in evropsko pravo, in poudarja, da mora ukrep pridržanja migrantov vselej temeljiti na upravni odločitvi, prav tako pa mora biti ustrezno upravičen in časovno omejen;
31. spodbuja države članice, naj poleg obstoječih nacionalnih kvot nujne potrebe rešujejo s premeštvami in z odobritvijo prihoda iz humanitarnih razlogov;
32. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, podpredsednici Komisije/visoki predstavnici Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, parlamentom in vladam držav članic, generalnemu sekretarju Združenih narodov in visokemu komisarju ZN za begunce.